

Введення

Суддя Річард Ж. Голдстон

Протягом останніх двадцяти років ми були свідками народження нової епохи в галузі захисту прав людини; епохи, в якій поступово збільшується значення міжнародного права та міжнародної громадської думки. На арені міжнародного права новостворені механізми змінили спосіб, яким ми думаємо про справедливість і прагнемо до її реалізації. Одночасно, творче мислення і винахідливість окремих осіб та організацій змінили думку про те, що є можливим у галузі прав людини, й далі, - що можемо досягнути.

В цілому світі і в усіх галузях діяльності, в малих місцевостях і в багатьох великих державах, а також на найвищих сходинках міжнародного виміру справедливості, люди створюють інноваційні тактики і використовують їх, щоб зробити свою роботу більш результатною. Проект „Нові Тактики Прав Людини” ставить собі завданням закріплення цих тактичних інновацій і представлення їх іншим особам і організаціям, діючим на користь прав людини. Сподіваюся, що ви оціните нашу роботу як вартісну і корисну.

У своїй роботі я був свідком появи нових можливостей виміру справедливості щодо людей, які скоїли дуже серйозні порушення прав людини. Міжнародний Карний Трибунал для колишньої Югославії, а також Міжнародний Карний Трибунал для Руанди були першими карними судами, за створенням яких стояв авторитет міжнародної спільноти. Їх створення відкрило двері для справедливості. Міжнародні групи, що працювали в обох Трибуналах, тобто люди з багатьох різних держав, робили щось, що раніше ніхто не пробував — створювали нове законодавство, встановлюючи нові прецеденти та видаючи нові вирoki, що не оголошувались ніколи раніше у жодній з держав. Все це становило нову тактику, яка торувала дорогу до створення наступної, значно сильнішої – постійного Міжнародного Карного Трибуналу. Трибунал може бути інструментом виміру справедливості незалежно від того, де або хто скоїв порушення прав людини.

В роботі Міжнародного Карного Трибуналу для колишньої Югославії ми вжили іншу тактику. Зґвалтування ми визнали як воєнний злочин, який може переслідуватись самостійно, а не як другорядне порушення, яке осуджувалось тільки в поєднанні з іншими вчинками. Коли Трибунал оголосив вирок проти семи сербських офіцерів у зв'язку із систематичними зґвалтуваннями, що зчинялись мусульманським жінкам – це було переломом у способі мислення щодо порушення прав людини скоєних за ознаками статі. Перелом, який мав вплив на рішення, які оголошувались в багатьох наступних справах.

Ще десять років тому, експерти з недовірою зреагували би на новину про перспективу осудження і екстрадиції так впливового колишнього диктатора як Августо Піночет. Це видавалося неможливим. Винуватці, що займають високі становища, незалежно від того, які варварські були їх злочини, залишались непокараними. Арешт та екстрадиція Піночета змінили наше мислення щодо можливостей міжнародного виміру справедливості. Це поповнило арсенал прав людини тактикою, яка напевно буде ще багато разів використовуватись у майбутньому.

З пошаною сприймаю зусилля прибічників прав людини щодо використання державних і міжнародних судів і інших публічних форумів, щоби звернути увагу на злочини проти людськості, незалежно від того, де вони мають місце, і голосно домагатись справедливості. Але це є тільки деякі серед багатьох новаторських тактик, що вживаються в цілому світі, у різних сферах і регіонах, в залежності від досвіду людини, яка діє по захисту людської гідності.

З гордістю приєднуюсь до команди „Нові Тактики Прав Людини” в презентації цього опрацювання. Це не є, звичайно, вичерпний каталог, але він становить багату збірку нових і цікавих способів мислення, які – сподіваюсь – будуть корисними у вашій діяльності.

— Суддя Річард Ж. Голдстон

суддя Конституційного Суду РПА на пенсії

Головний Прокурор Міжнародного Карного Трибуналу для колишньої Югославії і Руанди.

Голова *International Independent Inquiry* в Косові

Голова Міжнародної Робочої Групи з Питань Тероризму створеної *International Bar Association*

Подяки

Опрацювання підручника не було би можливе без підтримки, поради і допомоги багатьох осіб і організацій з цілого світу. Ми вдячні всім особам і організаціям, що перераховані в підручнику, за їх ініціативу і за час, який вони присвятили для відповідей на наші запитання, розповіді про свою роботу і – в багатьох випадках – підготовку або редагування фрагментів тексту. Хочемо також подякувати тим, хто скерував нас до організацій, з якими ми повинні порозмовляти щодо роботи над нашим опрацюванням.

Кейт Келш, координатор проекту „Нові Тактики Прав Людини”, підготувала і зредагувала попереднє видання Підручника, а також здійснювала нагляд за створенням цього видання, даючи нам всім приклад своїм піклуванням про якість і докладність. Трішія Корнел підготувала і зредагувала фрагменти тексту. Ніколь Ролаш опрацювала переказ тактик, координувала роботу над ними, а також була відповідальна за вибір тактик і їх редакційне положення. Ненсі Пірсон підготувала навчальні тексти. Рахель Тшіда керувала роботою і допомогла нам своїми фаховими знаннями. Сюзен Еверсон здійснила видання тексту. Пам Арнолд, Метю Різак і команда програми „DesignWorks” у Minneapolis College of Art and Design терпеливо і з талантом та ентузіазмом провели графічне опрацювання від сирої форми до студії готового продукту. Дуглас А. Джонсон створив оригінальне бачення і ескізи проекту „Нові Тактики”, без яких створення цього опрацювання не було би можливе.

Багато щедрих добродійців забезпечило фінансову допомогу для реалізації цього проекту, серед них John D. and Catherine T. MacArthur Foundation, Paul & Phyllis Fireman Charitable Foundation, Sigrid Rausing Trust (раніше відомий як Ruben and Elisabeth Rausing Trust), United States Institute of Peace а також добродійці, що побажали залишитись анонімними. Інші спонсори створили міцні підстави для цього опрацювання, допомагаючи ініціативі Center for Victims of Torture. Дякуємо International Center on Nonviolent Conflict, National Philanthropic Trust, Організації Безпеки і Співпраці в Європі, Rockefeller Foundation і Bellagio Conference Center в Італії, що належить цій фундації, а також Департаментові USA. Також партнери CVT в цьому проекті отримали від багатьох організацій фінансову допомогу, що і дозволило їм взяти участь у ньому.

Виражаємо подяку Консультативному Комітетові „Нових Тактик” а також членам робочої групи, (повний яких список є на сторінці 24), а також іншим особам, які переглянули і прокоментували підручник. Їх досвід у діяльності на користь прав людини та інформація про те, що може бути корисним у цій боротьбі іншим особам в цілому світі, супроводжували нас у роботі над підручником і визначили напрямки чергових заходів у рамках проекту „Нові Тактики”.

Судді Річардт А. Голдстон і Мурат Велге, Мортен Керум, Софя Махер і Каіляш Сатиарті опрацювали фрагменти, які збагатили це опрацювання.

Коментарі до окремих розділів ми завдячуємо редакційним і аналітичним здібностям груп осіб, серед яких: Сюзен Атвуд, Таня Крімей, Філ Дірінг, Басіль Фернандо, Барбара Фрей, Діана Галагер, Пол Хаупт, Сарін Канеза, Сальма Кан, Марк Річчі, Ліз Севченко і Брюс ван Вуртіс, а також співпрацівникам Asian Human Rights Commission. Пол Далтон, Кларенс Діас, Лям Махоні, Пол Мілне, Сюзен Мірік, Боріс Пустінсев, Сір Нігелы Родлей, Едсон Спенсер і Раеш Тандон допомогли нам розвинути попередню форму опрацювання.

Теперішнє видання ми у значній мірі базували на міцному фундаменті двох попередніх видань. Серед понад 50 волонтерів, що допомагали нам на всіх етапах роботи, на особливу подяку заслуговують Арон Крамер, Беннет Фріман, Барбара Фрей, Едвардт Халпін, Елін Кауфман, Мортен Керум, Джон Сальзберг, Роберт Шоемке та Дейвід Вейсбротт. Філ Дірінг зредагував друге видання підручника, а Діана Галагер, Кені Сато, Кетрін Вебер і Венді Вебер написали деякі з розділів.

Ми вдячні всім переліченим, а також багатьом іншим особам за присвячений ними час, їх участь, здібності і знання. Одночасно, всі недоліки і помилки ми визнаємо як свої власні. Більше цього, всі позиції, рішення, заяви і рекомендації, представлені у цій роботі є втіленням позиції проекту „Нові Тактики” і не відображають поглядів наших добродійців.